

”Jag får så otroligt mycket tillbaka”

Eldsjälen, inspiratören och glädjespridaren Kristin Wikner, har nyligen utsetts till årets förskollärare av den nationella stiftelsen Lärargalan.

Text: Eva-Lotta Sigurdh

Det är tidig eftermiddag när jag anländer till förskolan Ior i Uppsala denna råkalla höstdag, i gränslandet mot vinter. Åtminstone känns det så, med det snöblandade regnet piskandes mot ansiktet på den allt annat än behagliga promenaden hit. Men väl framme och insläppt i ”Kråkornas” rum omsluts jag genast av enbart värme och välbehag. Snart även av kittlande spänning och en och annan rysning.

För jag har precis ramlat rakt in i sagostunden. På den gröna, runda mattan på golvet sitter Kristin Wikner omgiven av sju storögda femåringar och läser om busfiguren Sommarskuggan, ur boken *Sommarskuggan och vattenbuset* av Tina Mackic och Johanna Arpiainen. Kristin berättar senare att de äldsta barnen varje år får åka på sommarläger utan föräldrarna – årets äventyr! – och att det då alltid händer något spännande. Som sist, då just Sommarskuggan var med och kom smygandes utanför fönstren.

Men tillbaka till sagoläsandet. Hela gänget är totalt uppslukat av stunden när jag smyger in och sätter mig i bakgrunden. Kristin läser med klar och tydlig stämma och det märks att hon både har barnens fulla uppmärksamhet och totala tillit. En efter en kryper de upp i hennes knä och hon är noggrann med att krama om var och en av dem, samtidigt som hon visar barnen varje bild i boken i rättvis turordning. Läsningen avbryts då och då av kreativa stickspår, där Kristin knyter an det lästa till barnens egna liv och intressen – samtidigt som

hon lyckas behålla fokus och den röda tråden hela vägen. Ja, sagostunden kan nästan liknas vid en väl-regisserad föreställning, slår det mig imponerat.

– Kristin är bästa fröken! förkunnar ett av barnen stolt och spontant till mig en stund senare när det är dags att runda av lässtunden och gå ut och leka.

Här tar kollegorna vid och jag och Kristin sätter oss ner vid bordet i rummet för en intervju om hennes drömjobb och yrkesliv som förskollärare. Men först om den ärofyllda utmärkelser.

Det har nu gått en vecka sedan Kristin helt aningslös och smått skräckslagen fick kliva upp på stora scenen på Cirkus i Stockholm för att ta emot utmärkelser som Årets förskollärare, av stiftelsen Lärargalan. Utmärkelser tilldelas varje år lärare i en mängd olika lärarkategorier, från förskola och uppåt, där juryns utlåtande föregåtts av nomineringar från elever och deras föräldrar. Och nu var det alltså Kristins tur.

– Ja, jag har blivit nominerad från olika håll flera gånger tidigare, berättar hon. Just därför trodde jag inte att det skulle bli jag den här gången heller.

Av den anledningen tänkte hon först inte gå på galan, men kollegornas och rektorns (som alla

”Jag blir som ett barn själv och känner aldrig ’pust och stön’, utan bara iver och glädje.”

PORTRÄTTET

visste om att hon vunnit) peppande motivering ”Hur ofta får man gå på festlig gala i det här yrket!” lyckades till sist övertyga henne om att det trots allt kunde bli en trevlig kväll. Sagt och gjort. Hon fixade fin långklänning med släp och tjusig väska och så bar det av.

– Inte ens när jag fick se några av mina tidigare förskolebarn utanför Cirkus misstänkte jag något – trots att jag är högkänslig och alltid märker av minsta avvikelse eller stämningläge. Jag till och med skämtade om hur jag skulle behöva hjälp att hantera mitt klänningsläp om jag skulle behöva gå upp på scenen, skrattar hon – men blir sedan snabbt allvarlig och påtagligt rörd när hon beskriver hur det kändes när hennes namn ropades upp och hon fick gå fram.

– Det var skakigt och nervöst! Fast så fort jag fick se mina tidigare elever på scenen, de som nominerat mig, rann allt av och jag fylldes av sådan glädje, tacksamhet och stolthet – inte bara över mig själv utan också över barnen som vågat sig upp, de med.

I motiveringen till utnämningen av Kristin till årets förskollärare står bland annat:

”Vår lärare utmärker sig genom sitt imponerande arbete med att främja inkludering och trivsel på förskolan för alla./.../gör läraren en ovärderlig insats för att främja vår sociala och emotionella utveckling.”

Varför tror du själv att du fick priset?

– För att jag är otroligt engagerad och alltid får en väldigt nära relation med både barnen och föräldrarna. Och för att jag jobbar mycket på att stärka barnen, så att de ska komma ut väl rustade i livet efter förskoleåren, övertygade om sitt egna värde och självklara plats i samhället. Ja, allt sådant som ger god självkänsla, trygghet och mod. Som på galan, att de vågade gå upp på scenen. Det var mäktigt att se och en verklig bekräftelse på att jag gör något viktigt.

Vi återkommer strax till Kristins brinnande engagemang och vad det egentligen är hon gör på sitt jobb. Men först om hur allting började. Överraskande nog hade hon aldrig tänkt tanken på att arbeta med barn förrän hon direkt efter studenten behövde ett sommarjobb och upptäckte att det låg en förskola nära hemmet, praktiskt och bra. Hon hade ingen tidigare erfarenhet av barn eller utbildning på området, men eftersom stresstålighet stod högt upp på listan över önskade egenskaper anställdes hon ändå efter viss tvekan. Hon kunde åtminstone stoltsera med att ha jobbat på res-

taurang Gondolen i Stockholm, med all stress det jobbet innebar. Sedan dess har hon varit ”såld”.

– Det första jag tänkte redan första arbetsdagen var ”Kan det vara så här lätt att jobba?” Allt föll på plats direkt. Det var så roligt, givande och liksom självklart. Jag hade helt enkelt hamnat helt rätt!

Efter en tid som vikarie bestämde hon sig för att utbilda sig till förskollärare. På den vägen är det. Nu har hon varit i yrket i sammanlagt 23 år och stormtrivs fortfarande. Arbetsplatserna har varierat och

hon har varit med om allt ifrån att starta upp en helt ny förskola till att, som nu de senaste sex åren, arbeta på förskolan Ior i Uppsala, som funnits i 35 år – och med samma rektor ända sedan start.

– Det är speciellt. En viss kultur sitter definitivt i väggarna, säger hon. Samtidigt är hon väldigt öppen för allt nytt, så det finns inga begränsningar.

Och tur är väl det. För efter max fem minuter med detta sprudlande energiknippe förstår

man att Kristin är en tjej som både vill och behöver utrymme för egna initiativ och kreativitet.

Hon berättar glädjestrålade att hon älskar att såväl driva nya, spännande projekt tillsammans med barnen som att skapa och dekorera olika fysiska temamiljöer på förskolan.

– Allt detta får jag göra här, det är fantastiskt!

Just projekten, med hela tre timmar avsatt tid för detta varje förmiddag, är utmärkande för förskolan Ior. Likaså att varje förskollärare följer en och samma barngrupp genom hela deras förskoletid. Även om mycket tid också ägnas åt att vandra mellan grupperna och hjälpas åt, som dagens lässtund med ”Kråkorna”.

Efter att ha tvingats vinka av sina ”stora” femåringar i våras ansvarar Kristin sedan ett par månader tillbaka för en helt ny grupp, de 1-2-åriga små telningarna på Pingvinen – som redan är igång med sitt första projekt, om vattnets kretslopp.

– Det fungerar alldeles utmärkt, trots att de är så små, deklarerar Kristin entusiastiskt.

Projektet spelar en avgörande roll på många plan – inte bara för lärandet, framhåller Kristin, som själv alltid lägger stor vikt vid att ända från start engagera barnen i hela processen – och se till att var och en får komma till sin allra bästa rätt. Som vid det tidigare ”spökprojektet”, där hon snabbt märkte hur ett av barnen absolut inte ville måla. I stället för att antingen tvinga barnet till att måla, eller särskilja det från gruppen genom att

”Jag jobbar mycket på att stärka barnen, så att de ska komma ut väl rustade i livet.”

låta barnet göra något annat än de övriga, så skruvade hon på hela ursprungsidén och skapade en låda med ett brev i där det stod en lista med förslag på allt som behövde göras. Förslagen var omsorgsfullt uttänkta utifrån var och ens styrkor och intressen.

– På det viset blev inget barn uthängt och alla barn kunde glatt välja bland många roliga alternativ. Det som från början var tänkt som ett måleriprojekt resulterade i stället i Halloween-teater och en stor utställning som föräldrarna bjöds in till.

Förutom att engagera barnen i hela processen är Kristin också alltid mån om att det är barnen och inte hon som styr vad projekten ska handla om. Det börjar ofta med en tanke eller kul iakttagelse, som en söt mask på marken – så, vips! har ett projekt om maskar inletts.

– Då är jag medforskare i allt barnen ska ta reda på i projektet och testar mig fram tillsammans med dem. Det här älskar jag! Jag blir som ett barn själv och känner aldrig ”pust och stön”, utan bara iver och glädje, exemplifierar Kristin sin passion och sitt engagemang för jobbet – som dessutom sträcker sig långt utanför arbetstid.

Varje helg och hela somrarna har hon huvudet fullt av idéer hon vill förverkliga och det har blivit oräkneliga turer till diverse inköpsställen under åren för att skaffa dekorationer till inredningar och olika experiment.

Fast kreativitet och skaparlust i all ära – det allra viktigaste och mest givande med arbetet är ändå utan tvekan barnens personliga utveckling och mående, understryker Kristin, som gång på gång under intervjun återkommer till sin absoluta målsättning med varje enskilt barn – att det ska komma ut från förskolan tryggt och stärkt och väl rustat för livet. Här arbetar hon mycket med ord och att smyga in övningar där barnen inte märker av vad hon tränar dem i.

– Jag kan till exempel säga till någon som testar en ny maträtt för första gången ”wow, vad modigt att du vågade smaka!” eller be barnen ta med någon favoritsak hemifrån och berätta om, som en övning i att stå i fokus och uppträda för varandra, utan att de förstår att det är det de gör.

Om du ska sammanfatta, vad är det allra roligaste med ditt jobb?

– Relationerna, all kärlek och värme man får och att det är så roligt. Jag får så otroligt mycket tillbaka! Men också detta att få se barnen växa och utvecklas, att få följa dem.

Hur ser den ideala förskolan ut, enligt dig?

– Alla barn får ta plats, respekteras och utmanas till att bli sitt bästa jag.

Vad drömmer du om framåt?

– Att få fortsätta som nu. Jag har inga karriärambitioner, som att bli rektor eller så. Fast kanske vill jag få vara med och utbilda förskollärare i framtiden, få vara en idéspruta i den pedagogiska världen. Men allra mest vill jag bara vara med barnen hela dagarna! ■